

КРАТЪК СПРАВОЧНИК НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛЯ

„Ако ученикът не е предизвикан да мисли,
той е просто консуматор на информация.“

1. Конструктор на цели (Високи нива по Блум)

За да бъде една цел предизвикателна, тя трябва да е формулирана през високите нива на мисловните процеси по Блум и да съдържа контекста на учебния предмет.



Например:

- Учениците анализират мотивите на Великите сили и непосредствения ефект върху българското общество.
- Учениците формулират хипотези за ефективността на различни възобновяеми енергийни източници в своя регион.
- Учениците защитават позиция в дебат относно свободата на словото в социалните мрежи, като критикуват механизмите за цензура и дезинформация чрез реални примери от медийната среда.
- Учениците проектират модел на екологична опаковка за хранителен продукт, като конструират тялото с минимален разход на материал за максимален обем.

2. Планиране на дейности за постигане на целта

Стъпка 1: Представям си какво правят учениците, постигнали тази цел (*създават текст, базиран на два аргумента; дебатират, излагайки лично мнение...; предлагат алтернатива на...в няколко стъпки.... и др.*)

Стъпка 2: Обмислям какви дейности трябва да планирам, за да имат всичко необходимо, за да постигнат целта стъпка по стъпка.

Стъпка 3: Планирам логично надграждащи се дейности в рамките на учебния час/часове, които им служат като инструменти, за да стигнат до целта.

3. Инструментариум: Отворени въпроси

Използвайте тези варианти за въпроси, за да „предизвикате“ дискусия и дълбоко мислене:

- **За хипотези:** „Какво би се променило, ако [събитие/фактор] не съществуваше?“
- **За връзки:** „Каква е логическата връзка между [тема А] и [тема Б]?“
- **За перспективи:** „Как би изглеждал този проблем през погледа на [конкретна роля/лице]?“
- **За доказателства:** „Кое от текста/картата те кара да мислиш, че...?“
- **За алтернативи:** „По какъв друг начин можем да обясним факта, че...?“

4. Рефлексия

Въпроси, с които завършваме часа, за да превърнем опита в умение.

1. **Процес:** „Коя стратегия ти помогна най-много да се справиш с днешната задача?“
2. **Трудност:** „В кой момент почувства най-голямо затруднение и как премина през него?“
3. **Трансфер:** „Къде другаде в живота или в други предмети можеш да приложиш това, което научи днес?“
4. **Промяна:** „Ако трябваше да направиш задачата отново, какво би променил в подхода си?“

5. Златни правила за учителя

- **Правило на 10-те секунди:** След като зададете отворен въпрос, изчакайте поне 10 секунди. Дайте време на мисълта да се зароди.
- **Без „Да/Не“:** Ако въпросът може да получи отговор „Да“ или „Не“, значи не е предизвикателен. Преформулирайте го с „Защо“ или „Как“.
- **Грешката е стъпало:** Когато ученик сгреши при предизвикателен въпрос/действие, не го поправяйте веднага. Попитайте: „Интересно, как стигна до този извод? Нека проследим пътя на мисълта ти.“